

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.
 Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
 Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
 Előfizetési pénzek póstautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 20 fillérért kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 14 fill.
 kétszeriért 12 fill., többszöréért 10 fill. ázetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 60 fill., azontal minden szó 2
 fillérével számítottatik.

A nyilntérben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írók, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

←→ vasárnap reggel. ←→

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

1560/1904. szám.

Hirdetmény.

Léva város összes birtokossága fölhívatik, hogy miután a gyümölcsfák termését az elszaporodni kezdő cserebogarak veszélyeztetik, ezért minden birtokos gyümölcs- és egyéb fáiról a cserebogarakat leszedni és azokat megsemmisíteni haladéktalanul iparkodjék és azok folytonos irtásáról gondoskodjék.

Aki e hatósági felhívás dacára is emulasztaná azon kártékony bogarak irtását, az ellen az 1894. évi X.I. t. c. 95 §. k. pontjába ütköző kihágás miatt 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés szabható ki.

Kelt Léva r. t. város mezőrendőri hatóságánál 1904. évi április hó 24-ik napján.

Bódogh Lajos
 polgármester.

II.

1610/1904. szám.

Hirdetmény.

Léva város házipénztárának és alapjainak 1903. évről szerkesztett zárszámadása a mérleggel és vagyontalával együtt a városi pénzügyi szakosztály által felülvizsgáltatván, úgy a felülvizsgálat eredményéről szóló tjkvi jelentés, mint a felülvizsgálat zárszámadások és összes mellékletei az 1886. évi XXII. t. c. 142. § a rendelkezéssel képest 15 napi közszemlére a város tanácsai irodájába kitetetik.

Miről az összes városi adófizetőket a számadásoknak és a felülvizsgálat eredményének megtekintetése végett észrevételezései jogaikra való figyelmeztetéssel ezennel értesitem.

Kelt Léván, 1904. évi április 28.

Bódogh Lajos
 polgármester.

III.

1611/1904. szám.

Hirdetmény.

Léva város községi közmunkájának 1903. évről szerkesztett zárszámadása a pénzügyi szakosztály felülvizsgálatának eredményét tárgyzó jelentéssel együtt Léva város

tanácsai kiadója irodájába 15 napi közszemlére kitétetvén, erről az adózó és községi közmunka köteles városi lakosok a számadások megtekintésének és az észrevételek megtételének jogosultságára való figyelmeztetéssel ezen hirdetmény útján értesítettnek.

Kelt Léván, 1904. április 28-án.

Bódogh Lajos
 polgármester.

IV.

643/1904. szám.

Hirdetmény.

Az 1903. és 1904. évben le nem tárgyalta, valamint az azon idő óta keletkezett adózás tárgyát képező III. oszt. ker. adó tételek bizottsági tárgyalása május hó 9-én d. e. 8 órakor fog megkezdetni, — Léva városházának emeleti helyiségében.

Ebtől kifolyólag értesitem az adózó közönséget, hogy az adókievető bizottság ülései nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik, (1883. évi XLVI. t. c. 24. §-a) és jogosítva lévén a jelenlevő adó kötelesek bármelyike és pedig nem csak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél bebizonyíthatni, akár a saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve véleményét előadni, illetve nyilatkozni. Felelőbbségi határidők: az érdekeltek jelenlevő adóköteles felek jogában áll az ülés folyama alatt előszóval az iránt nyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, mely indoknál fogva, a felszólamlási bizottsághoz felbuzni.

A felelőbbségi indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felelőbbszőnek a kihirdetéstől számított 8 napi határidő adatik.

Az az adózó, ki az adókievető bizottság ülésében akkor, midőn adó ügye tárgyalatott jelen nem volt, a bizottság elleni felelőbbszését az illető ülés folyama alatt megrovott adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásának helyiségéül szolgáló ház kapujára való kifüggesztésétől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen szóval, vagy írásban panaszt emelhet.

A panasz a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15

nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál adandó be s felette a m. kir. közigazgatási bíróság határoz.

A felelőbbszés a kivetett adónak behajtását nem gátolja ép úgy, mint a panasznak halasztó hatálya nincs (1883. évi XLVI. t. c. 34 §-a).

A tentebb említett tárgyalási napon csak a mult évben, de még meg nem adózott avagy folyó évben keletkezett s III. oszt. adó tárgyát képező jövedelem utáni adó lesz tárgyalva, a miről a tárgyalás alá eső adózók még külön-külön is lesznek értesítve.

Léván, 1904. apr. 29-én.

Komzsilik Lajos
 adóh. főnöke.

A választói jog reformja.

A mult hóban, amint azt lapunkban említettük is, a kormány rendelete folytán összeírták a husz évesnél idősebb férfiak számát. Ez intézkedésnek célja az, hogy az ekként megszerzett statisztikai adatok a közel jövőben tervbe vett választói jog reformálásának alapjául szolgáljanak.

Kétségtelen dolog, hogy a választói jogosultság alapját képező jelenlegi census sehol oly aránytalanul nincs megállapítva, mint nálunk. Eltekintve a kerületek aránytalan beosztásától, a mely leketővé teszi, hogy egy helyen alig 200 választó küld képviselőt, más helyen 6000 embernél több szavazó van, a választói jog alapját képező adó kulcs a legnagyobb szélsőségek között divergál.

A választói jognak tulajdonképpen kettős vonatkozása van. Az egyik a választói jog kiterjesztésére, a másik a választás tisztaságára irányul. Ez utóbbi t. i. a választások tisztasága már biztosítva van az 1899. évi XV. t. c. által.

Evvel a választói novellával a vá-

lasztói névjegyzékek pontos, igazságos kiigazítására igen becses biztosítókat kaptunk. Senkit igazságtalanul nem törölhetnek ki a választók névjegyzékéből. Becses intézkedések történtek a képviselőválasztás, a szavazás szabályszerűségének, törvényességének biztosítása céljából. Jentékenyen megszigorították a választói elnökök s azazavazat szedő küldöttségek ellenőrzését. Ezenkívül behozták a választási ügyekben a kuria bíraskodását, hogy a pártoskodásnak még az árnyéka is eltűnjék. Az erőszakot, a törvénytelen atrocitásokat akarták akkor a választási eljárásból kiküszöbölni, hogy az alkotmányos jogokkal felruházott nép, a politikai nemzet akarata minél tisztábban érvényesülhessen. A választói jog kiterjesztésének kerekeit azonban ez alkalommal nem tágitották.

Hátra van még azonban a választói jogosultság kiterjesztése, valamint a mostani választási census igazságosabb arányosítása.

A kormány a parlament, főleg az ellenzék kezdeményezésére elhatározta a választói jog reformálását. Ez elhatározásnak eredménye volt a mult hóban teljesített összeírás.

A miniszterelnök — amint tudjuk — egy ankétet hívott egybe, melyben képviselve volt a képviselőháznak minden pártáryalata, de részt vettek abban az elméleti és gyakorlati közjogi és közigazgatási tudomány szakférfiai, tanárok is. Ott voltak a szociáldemokraták kiküldöttei is, kiknek alkalmuk nyílt arra, hogy véleményüket szabadon mondassák el ezen előkelő szaktanácskozomány színe előtt.

Ez ankétnek feladata tulajdonképpen az volt, hogy megjelölje azon irányo-

TÁRCZA.

A föld szerelme.

A felhő hirtelen megvillan keletről,
 Szép sugár, kis angyal röpben le az égből.
 Megúnta már a sok pompát, fényességet,
 Szíve-elve a föld szerelmétől égett.
 Csókra csók hullása eljegyzi a földnek,
 Születésén bimbók, virágok örülnek,
 Ráveti szerelmét hajnal mosolygása,
 Nincs több ily szép gyermek, nem is lehet mása.

S kevéssel rá, hogy le a mélységbe ledben,
 Egy nagyobb őrszellem el, utána rebben.
 Ráakad nagy későn, szegény pártos lélek,
 Lassu fájdalom közt hervasztja az élet.
 Ósók bottlásáért mért zokog sirása?
 Engesztelésül a sirját miért ássa?
 Csak a tűz nem húny el a föld szerelmében,
 Melyet égből hozott földre nagy-merészen.

Édes anyja mellett laukadt el zokogva,
 Amint angyal-társa kinjárt felcsókolta.
 A szülő keblét egy gyilok járja által,
 Fia immár végzett a szerelmi vágygyal.
 Arasznyi kis idő játszott csak a porban,
 De még az a por is lehullott legottan;
 Mert a mi szenny, vagy por, nem juthat az égbe,
 Odáig csak büntül könnyű lélek ér be.

Ami után vágyott, sőtét föld szerelme,
 Itt maradt pihenni sirba eltemetve:
 Az élet varázsa, színe, bújja, árnya
 Le a föld porába van örökre zárva.
 S minél tovább szárnyal fel a légűvnyén,
 Csillag-sugár lelke mind fényesebb lézen,
 Hogy amig odaért az Úrnak keblére,
 Újra olyan szép kis angyal vált belőle.

Mirtva-ág, szerelem, rózsabimbó, liljom,
 Mint a néma bánat sorvad el a siron;
 Hiába keresed illatát virágoknak,
 Kényes pompa, kellem, mind földporrá válnak.
 Ki zokog sirjánál a maroknyi létnek?
 Fátyolozót könyek kinek szívéen égnék?
 Halvány ifju asszony, felejtetd el könyűid,
 Angyalod imája örök életet nyit.

Cserezi József.

Két szó.

Irtá: Zalay Mása.

— Bocsásson meg! — irta a leány és büszke arcán dacos vonások fölendtek valami szelid alázatban, ami különös bájt lehelte egész egyéniségére, aztán tünődve fölpillantott az égvörös felinaplóról és a nyitott ajtóban ott látta a férfit, akinek irt, — sápadtan, mozdulatlanul.

Halkan, boldogan sikoltott, föl akart állani, de annyira reszkedtek térdei, hogy képtelen volt reá, a tekintete szorongva függött a váratlan látogató arcán, mintha végítéletét olvasná róla, kezét engesztelőleg nyujtotta felé és beszélni akar, — de még mindig a kedves meglepetés uralta és nem jött hang az ajkára, pedig csak két szó reszkedett föl a szívéből, két szó, amit hosszú küszködés után irt le az elébb: bocsásson meg!

A szemé hirtelen megtelt könnyvel, keze, amit a férfi hidegen megorozitva elbocsájtott, — szeliden visszasimult a férfiközbe, annyi néma könyörgés volt ebben a mozdulatban, és olyan tuláradt érzelem, amit csak tavaszi verőfény fakaszthat a megdermedt szívhöz — hosszú télidő után.

De hang csendült, mint vészharang a férfi ajkáról, komor arcán szinte megfagytak a vonások, közönyös sietséggel, mint egy idegen, — kalapját kezében tartva, jelöl, hogy azonnal távozni készül, — megszólalt.

— A legutolsó leveléből világosan megértettem, hogy szakítani akar, — hisz ha egy leány választottja előtt, — akire várni kénytelen, — olyan férfi udvarlásával kérkedik, akire nem kellene várni, elárulja, hogy a szövetségbe beleunt. Visszahoztam tehát a leveleit, minthogy már meg nem illetnek,

a veszély okát nem kutatom, az ilyen játékkért nem lehet felelősségre vonni egy gyönge, ingatag leányt, könnyelmű hitemért megérdemelttem ezt a szégyenletes bűnhődést, — éljen boldogul!

És egy köteg rózsaszín szallaggal átfűzött levelet tett a nieppe asztalra, melyek átható ibolyaillatot árasztottak szerte a szobában.

Most már föl tudott állani a leány, kezét visszavonta, és a megkezdett levelet, a melyen szinte utolsó lángolt az a két, alázatosan esdeklő szó — hirtelen becsapta egy író mappába. A megindulás könnye egy perc alatt felszáradt, az ajka sem remegett többé és egész arcán urrá lett megint egy büszke, dacos kifejezés, amit különösen kihívóvá tett az ajak gunyos mosolya. — És nagyon sápadt volt az örömtelt fölindulás pírja nélkül!

— E z é r t j ö t t olyan messziről? — kérdezte nevetve, míg ujjai játszadozva tépték a ruha csipkéit, — ezen az ideges mozdulaton egy kevésbé erős megfigyelő is észre vehette volna, hogy önkívületben cselekszik.

— Nem! — bucsut is akarok venni mindörökre! holnap Németországba utazom technikai ismeretem gyarapításaért és nincs szándékom többé visszatérni — mondta épp oly kegyetlen közönyvel a férfi. — És megakartam köszönni, hogy eddig is méltottat egynémely kegyre, aminthogy élesztgette hiábavaló reményeim, megválaszolta rajongó leveleimet; — de legyen e kitüntetésre sokkal méltóbb az, aki miatt megvonta mind-ezeket tőlem.

— Ah! ő valóban méltó reá! — dicsekedett a leány hangja hazug alakoskodással, igen, ő mindezen előnyökkel bir, melyek

föléje helyezik a világ összes férfainak — és hálás vagyok ön iránt, — mert logikus következtetésével fölmentett ama kinos kötelesség alól, hogy szabadulásom titkos vágyáról irni legyek kénytelen.

Ezek a szavak hatásos szavak voltak! — minden vért behajtottak a férfi arcába és megrázták azt a hatalmas alakot olyan erővel, mint egy gyilkos, villamos áram. Dehát ez a hüvös fordulat nem is volt a férfi programjában, szerette a leányt és csak büntetni akart, hogy aztán a bocsánat minden gyönyörűségével elárastva, védekező esküvéseket akart hallani és egy csókra vágyott, amit a büszke leánytól még sohasem kapott — és amit most a kibékülés ünnepies percében önként kínált volna eperszin ajkáról.

Ettől a gondolatától olyan furesán földobogott a szíve, — de minden dobbanás mintha éles törként járná keresztül. Mikor reszkető kézzel a leveleket odatette a kis asztalra, lélegzetföjtve várt egy kérő szót, egy megkövető, mindent ígérő pillantást, megakart bizonyosodni, vajjon olyan erőse a leány szerelme, hogy fehében fölenged a dac és makacosság? — látni akarta meghajtott fővel, hogy aztán az imádott fejcskét két kezébe szoritva, fölemelje egész az ajkáig . . .

Lágy szellőlebbenés, a melyet egy sebesen elshunó ruhafodor támaszt és mire magához tért, — egyedül volt a szobában. Még hallotta a szomszédajtó zárját csattanni, ami érthető jele volt annak, hogy mindörökre el van bocsájtva.

Menni akart és nem volt képes, kiálltani próbált, de megmúlt vajjon? . . . susogni is alig birt, ökle felemelkedett a zárt ajtó irányába, mit ér, ha oly erőtlén

kat, amelyekben a választásokra vonatkozó anyag összegyűjtendő, de a belügyminisztérium közjogi osztálya már ez alkalommal is igen érdekes összehasonlító kimutatásokat terjesztett elő a választók kvalitása szempontjából, melyek valósággal elrettentenek bennünket attól, hogy az általános szavazati jogosultságot nálunk behozzák.

A mi alkotmányunk párhuzamosan fejlődik a nagy szabad Anglia alkotmányával, ahol nincs általános szavazati jog. A magyar és angol törvényhozás felfogása még abban is találkozik, hogy a választási reformokat csak incidentaliter hozzák létre. De nem erőszakolják, valamint nem csinálnak „tabula rasa“-t sem a választási reformnál, hogy aztán mindenképpen előre is kétségteljesen mutatózó államjogi elméletek alapján hangzatos jelszavak szerint építsék fel továbbra az egész választási rendszert.

Midőn majd nemsokára ismét össze gyűlnek a már egyszer egybehívott férfiak, akkor bölcs körültekintésre, erős judiciumra és főként hazafias lelkiismeretességre van szükség, mert különben az ország és a nemzet legdrágább kincsét, az egész alkotmányos életét tehetik tönkre. Mert ha a választás reformjával akarunk foglalkozni, nem indulhatunk sem tetszős elméletek, sem sablonos jelszavak után, hanem a való életet és az ország tényleges viszonyait szükségleteit kell figyelembe venni. Hazafias lelkiismeretességgel kell megvizsgálni, hogy a leszállított census mily hatással lesz a legnagyobb néprétegekre, vajon az értelmiség kétségképpen érvényre fog-e jutni akkor, ha nagyobb tömegek ruháztatnak fel választói joggal? A mi magyar speciális viszonyaink között a nemzeti politika érvényesülésének kérdései is nagy súlyjal esnek a mérlegbe, midőn a képviselőház alkotó feltételeinek megállapításáról van szó.

Abban mindnyájan egyet értünk, hogy a mostani census szállítandó, de főképpen a szembeszökő aránytalanságok kiküszöbölendők. Természetesen a

volt, hogy sujtani sem tudott? . . . csak állt és szikrázó szemmel nézte az íróasztal díszét, egy keretbe foglalt női arcképet, a mely rámosolygott, mint egy eltűnt boldog álom. Most egyszerre, mintha fölszabadult volna minden tagja a bémíté varázslat alól, megdermedt valóját elöntötte az élet meleg árja, a forráság a fejébe csapott, — és lázas fölindulással köeledett az íróasztalhoz, hogy az élő helyett ezt a holtképet válolja meg hűtlenséggel. Hát nem rémlátás volt az a „másik“? Hát valóság az a halvány gyönyörű? És most úgy érezte, hogy beszélnie kell mindenáron a leánnyal, még egyszer, utoljára, hogy kiöntse előtte mindazt a keserűséget, ami csalódott szívét fojtgatja.

— Irni fogok! — határozta el hirtelen és izgatottan kutató az íróasztalon, fölütötte a himzett mappát és rátalált benne a haragos vörös velinlapra, ami éppen alkalmasnak tetszett indulatos betű befogadására.

De néma meglepetéssel rajta felelte tekintetét — és a toll is kiesett kezéből. Szerelmes megszólítást olvasott a neve előtt és két szót: bocsásson meg! — amit talán sohasem mondott volna ki a dacos leány, de leírta szívből fakadó bűnbánattal.

Hogy megszégyenült ettől a két gyöngéd szótól a tudor, önértzetes férfi! Most már menni is tudott, kiálltani se rekedt volna el, ökle is feszült az erőttől, — még sem akart az erőszak jogán visszatérni a paradicsomba, melyből az elébb kiűzték. Várt, — mert bizott az anyagi jelenésben, várakozása alatt újra, meg újra átolvasta a magával hozott finom vonású leveleket, a miktől szinte megittasult.

Ezalatt lassan bealkonyodott, szürke köd ereszkedett a szobára, amit egyszerre bevilágított a nyílló ajtón beáradó fehérség.

A leány nem vette észre a rég elbocsájtott látogatót, egyenesen a niepe asztalhoz suhant, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy leveleit elvegye, — azonban ölelő karok akadályozták ebben és mintha két jól ismert szó szárnyalna a levegőben, sohasem hallott esdekléssel: bocsásson meg!

Azt, hitte álmodik, — és csak az első, édes forró csók gyönyörűsége győzdötte meg arról, hogy ébren van . . .

választói jogosultságot nem óhajtanók feltétlenül kiterjeszteni mindenkire, mitán ez a mi specialis viszonyaink között csaknem lehetetlen is.

A reformmal munkálkodó bizottság bizonyára nagy munkának néz elébe, a mely kihatással lesz az ország jövő fejlődésére. De hiszszük, hogy a választói jog okserű kiterjesztése növelni fogja a polgárságban a közügyek iránt való lelkesedést s a hazaszeretetet.

A gazdasági szervezetekről.

(Folytatás.)

Az egyesületi élet csak akkor lehet erőteljes, ha egységes a nemzeti társadalom. Sajnos, hogy hazánkban a nemzetiségi tagoltsága miatt ez nincs meg s így a kamarai rendszer annál előnyösebb volna, de meg azért is, mert így a kerületeket úgy lehetne beosztani, hogy nagy tömegekben az ugyanazon nemzetiséghez tartozó földmivelők ne legyenek együtt s így a magyarral szemben egyik se legyen túlsúlyban. Tehát már csak ebből a szempontból is, szükség van mezőgazdasági kamarákra s egy országos mezőgazdasági tanács létesítésére.

Hogy a mezőgazdasági érdekképviselet tartalmát annál jobban megérthessük, nézzük az ipar és kereskedelem érdekképviseletének a fejlődését, melyből kiviláglik, hogy a kereskedők s iparosok mindig bizonyos szervezetre törekedtek, mely szervezetek közt első a céhrendszer. E rendszer mint maga az állam az embereknek, iparüzőknek a hűbérurak tulkapásai ellen való szervezete volt. Oka létesítésének külföldön volt az egymásra való utaltság, valamint az egymás ellen való védekezés. Csak hogy az volt a baj, miszerint a céhek leginkább csak az egy iparággal foglalkozókat foglalták magukban s nem az egy helyen lakó összes iparosokat, vagy gazdasággal foglalkozókat, (Gilde) Legelsőek voltak ilyenek Angliában s Franciaországban, később Olasz- és Németországban (Zünfte).

Legnagyobb jelentőségük volt a céheknek a 13. és 14. században, mikor is az ipar és kereskedelem védelmére katonailag is szervezve lesznek (Hansebund). Szervezetük sokféle volt, de céljuk csak egy, t. i. tagjaik anyagi érdekeinek a védelme. Testületeik egymástól önállóak és függetlenek. Voltak azonban anya- és fiók céhek, sőt némelykor közös, szövetséges céhek is. Hazánkban is volt egy a legutolsóból a 17. n. közepén, Bárifa, Eperjes, Kassa, Kis-Szeben, Lőcse felvidék öt városából álló szövetséges czéh.

A új korban a központi hatalom a reformáció terjedésével s a rendiség megszűnésével a céhek is hanyatlanak. Nálunk a céhrendszert részben az 1857. február 6-iki rendelet és teljesen az 1872. évi VIII. t. c. szüntette meg. Már a céhrendszer megszűnése előtt a 17. században Angliában s Franciaországban egy, a szabadársulás elvének az alapján új szervezet jött létre a kereskedőknek, a kereskedelmi kamara, a kereskedők közös érdekeinek s az egyedek erőinek az egyesítése céljából. E kamarák a nagy ipari fejlődése következtében mindinkább meghonosodtak, még pedig lassacskán kényszerársulás alapján. Nálunk a franciák alakítottak először kereskedelmi s iparkamarát még pedig 1811. Fiumében. Nagyobb jelentőségre nem emelkedett, de azért a csirája megmaradt még Ausztriában is. Ebből magyarítható még, hogy 1850. márc. 26-án egy rendelet bocsájtotta ki, mely ilyen kamaráknak a létesítését elrendelte. E rendeletben meg volt jelölve a cél is, t. i. vélemények, javaslatok, tudósítások adása a kormánynek.

A magyar törvényhozás 1864. évi VI. t. c. az említett osztrák rendelet alapján szintén törvényes alapokra fektette a kereskedelmi s ipari kamarák intézményét; a szabadársulást azonban nem zárta ki (kereskedelmi s ipari testületek 1872. VIII. t. c.). Az 1884. évi XVII. t. c. azonban már bizonyos kényszerű állapot meg az ipari testületek alapítására úgy, hogy napjainkban minden nagyobb vidéki városban van ipari testület.

Később már beállott a kereskedelem, ipar s később a földmivelés érdekeit szolgáló végrehajtó szervek létesítésének a szükségessége is. Így keletkeznek állami hivatalok s ezek mellett egy érdekképviseleti szerv (minisztérium), az országos tanács s később kereskedelmi s ipari tanács. Itt is a franciák járnak elől, ki nálunk már 1804. a kereskedelem s gyárpar számára külön minisztérium

állították föl. E minisztérium 1852-ben szakokra oszlik: földmivelési, kereskedelmi s közmunkügyi minisztériumra. 1882-ben már külön földmivelésügyi minisztérium is van.

Nálunk ezeket kezdetben a királyi tanács, később a helytartótanács s 1848. felelős minisztérium kezelte, mely azután 1884. XVIII. t. c. szerint külön kereskedelmi s földmivelésügyi minisztériumra oszlik.

Az ipar s kereskedelem érdekei itt önkormányzati s közigazgatási szervekre van ruházva. Szükséges volna még, ha a kormány mellett egy véleményező, vagy tanácsadó szerv is lenne.

A mezőgazdasági érdekképviselet anyagát a szabadtársulási elv alapján a kamararendszer szerint fejlődött. Enek két fajtája van: az egyesületi s a francia syndikatos rendszer. Először Poroszországban jutott ki fejlődésre gazdasági egyesületek alapján. Oka az ország siralmas gazdasági állapota volt, különösen Nagy Frigyes alatt (II.). Ma már az egyesülés a német államok kormánya által is elismerve, az egész németbirodalomra kiterjed, sőt még a kisgazdáknak is vannak gazdasági egyesületeik. 1794-től tartományonként mezőgazdasági kamarák is létesítettek.

Franciaországban 1851. a mezőgazdasági érdekképviseletnek számára szintén a kamararendszer alapján szerveztettek intézmények. Iyének voltak a mezőgazdasági syndikatosok, melyek kizárólag a földmivelés emelésére irányuló összes tevékenységet ölelik föl. A syndikaturák unióban vannak egymással. Angliában 1777. alakul az első gazdasági egyesület, melynek jogait s kötelességeit királyi levél szabályozza, míg az Egyesült Államokban részint hatósági (testületi), részint társadalmi jelleggel bírnak a gazdasági egyesületek.

Érdekes, hogy nálunk már Mária Terézia 1766. s 1770. a bécsi kormánysszék által hívja föl a megyéket, hogy gazdasági egyesületeket alakítsanak. A megyéknek ez azonban nem tetszett s így eredménye csak szórványosan fordult elő, Széchenyi volt az aki nálunk a gazdasági kérdések iránt az érdeklődést fölkellette 1825-ben. Az általa létesített „Pálya vagy lófuttató társaság“, „Lőtenyésztő Társaság“-ból fejlődött 1835. a „Gazdasági Egyesület“ s az erdélyi részben pedig a negyvenes évek elején hasonló egyesületek, melyek közt a legfontosabb az „Erdélyi Gazdasági Egyesület“ volt.

Mai napig már „Gazdakör“-eink vannak s 1895. óta az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ a mezőgazdák érdekképviseleti szerve. 1896. alakult meg a „Magyar Gazdaszövetség“ is. Mindezek dacára a mezőgazdasági kamarák szervezését már nálunk is szükségesnek tartják s ez a legközelebbi jövő kérdése.

(Vége.)

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 19-én tartotta ülését a főispán elnöklésével. Az alispán bejelentette, hogy a múlt hó folyamán kezdetét vette az 1903. évi fősorozás. — 21, 22, 23 és 24-én a garamszentkeresztli járásban, 26-án Ujbánya városban, 28, 29, 30-án a lévai járásban lett megtartva. Az 1904. évi fősorozásra az előkészítő munkálatok foganatosítva lettek úgy, hogy az folyó év május és június hónapban előreláthatólag akadály nélkül lesz megtartható. Bejelenti, hogy a belügyi kormány Zseliz községben új csendőrs felállítását határozta el.

A verebelyi anyakönyvi kerületbe anyakönyvező helyettesé Lipcsey Győző segédjegyző lett kinevezve és a házassági anyakönyv vezetésével, házasság kötésével s a házasság kötésné való közreműködéssel megbízva; a csiffári anyakönyvi kerületbe pedig Hollender Lajos körjegyzői irnok a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesé lett kinevezve.

A kir. pénzügyigazgató bejelentette, hogy március hó folyamán befolyt egyenes adóban 50148 kor. 20 fill., 1903. év március hóban 29295 kor. 35 fill., az elmúlt hóban több 20852 kor. 85 fillérral. Hadmentességi díjban befolyt 222 kor. mult év március havában 491 kor. 32 fill., a folyó évben kevesebb 269 kor. 32 fillérral. Bélyeg és jogilletékben, dohány és díjvédékben 95736 kor. 05 fill., 1903. március hóban 101867 kor. 14 fill., folyó évben kevesebb 6131 kor. 09 fillérral. Fogyasztási és italadór befolyt 115380 kor. 67 fill., mult év március havában 111473 kor. 63 fill., folyó évben több 3907 kor. 04 fillérral.

A vármegyei tisztifőorvos a közegészségi állapotot kedvezőtlenebbnek jelenti, mint a megelőző hónapban. A diszteritis

csak egyes járványos esetekben fordult elő, a vörheny Léván, Nemesorosiban, Csiffáron és Tilden nagyobb számmal fordult elő, mint a megelőző hónapban.

Orvosrendőri hullaszemle tartott Armaróthon Adamecz Mátyásné hulláján, aki az armaróthi közpórházban felakasztotta magát március hó 16-án.

Az árvaszéki elnök bejelentette, hogy az árvaszék március hóban 1 teljes, 4 rendes és 6 rendkívüli ülést tartott. Az ülésekben elintéztett 495 drb., ülésen kívül 596 drb., összesen 1091 drb. Az árvaszéki kiadóra leírás alá 728 drb. lett kiadva, vagyis hetenként 182 drb.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a cultusminiszter a lévai állami tanítóképző intézet 1904/5 tanévi köztartásának fentartására és a tanítójelöltek segélyezésére 24900 koronát engedélyezett. Csejzón és Kőrmöcsbányán az iskolákat a járványezeren fellépett vörheny miatt hatóságilag be kellett zárítani. A tanítás eredményére nézve haladást észlelt a lutillai r. k. iskolában, hol a gyermekek a magyar beszédben is öröndetes előmenetelről tettek tanúságot, hasonlóképpen az ebenedi, a maholányi, garamszentkeresztli rom. kath. továbbá az ujoannu megnyitott nagykeresnevei és brogyányi állami iskolákban tapasztalt dicséretes eredményt emeli ki jelentésében, nemkülönben a nagylőcsai rom. kath. iskolában, — ahol a tanító most még a túltömöttség nehéz akadályával küzd. — r. t.

Levél a fővárosból.

Budapest, 1904. április 26.

Amikor e sorokat írom, már alapos reményem van arra, hogy a vasut annak rendje és módja szerint elfogja vinni rendeltetése helyére. Az elmúlt napokban bizony nagy merészség lett volna ilyenről ábrándozni. A vasuti sztrájk volt a szenzációja az országnak, de mégis különösen Budapestnek; — nemcsak azért, mert a sztrájkolók itt gyülekeztek össze és innen intéztek ügyeiket, hanem azért is, mert a vidék — hírlapok hiányában — jóformán csak annyit tudott, hogy a vonatok nem közlekednek, de bizonytalanságban volt a föl, hogy mi történik.

Budapest külső képét különben a nagy esemény egyáltalán nem változtatta meg. A sztrájk-tanya messze kint volt a városból s csak egy-egy kisebb csoport egyenruhás vasutas mutatta az utcán, hogy 15.000 ember gyűlt össze közülük a fővárosban. Azok is csak leginkább ezüst-zsinóros altisztek voltak. Hivatalnokot csak nagyon elvéve lehetett látni. Egyszer egyszer egy fölönvöl rendőrcsapat árulta el a kormány megtorló intézkedéseit; — különben a napi élet alig tért el a rendes kerékvágástól. Csak az élelmiszerek árának emelkedése mutatta, hogy nem hoz a vasut ennyival. De ez is csak pár napig tartott; — amikor Pestvármegye alispánjának felhívására a közeli falvak lakossága behozta a sok baromfit, tojást, s egyéb élelmi szereket s azokat a vásárcsarnokon kívül is lehetett árulni, egyszerre minden bőiben volt s amint különösen a budai háziasszonyok beszélik, — olcsóbb, mint máskor. Szidták is a vásárcsarnokot, mert kiderült, hogy a nélkül olcsóbban élhetnének.

Budapest népe határozottan a sztrájkolókkal rokonszenvezett. Különösen a szegényebb néposztályok; — a tüke és kereskedelem emberei persze önként érihetőleg, szidták a sztrájkolókat, akik kárt okoztak nekik; — az igazi nagy urak pedig, akiknek nincs fogékonyáguk a kis ember szenvedésére iránt, amelyek a vasutasokból kitértek, — szintén fölhaborodva tárgyalták az országos felfordulást.

Elmult a vízhiány ideje is. Az elmúlt hét keddjén és szerdáján egy csöpp vizet sem lehetett Budapest összes vízvezetékeiből kisorsfolni. A mily aggodalommal gondoltunk erre a két nehéz napra, — oly simán mutak el; még tűz se volt e két napon, pedig egy kis tüzeset olyan mindennap a fővárosban, hogy az ujságok betűhalmozásában észre sem vesszi az olvasó. A korhelyeknek természetesen kitűnő két napjuk volt; senki se vethette szemükre, hogy miért isznak szeszes italt. Az ásványviz nálunk oly drága, hogy ezen a pénzen bőven kifutja egy fél liter bor; — a szántói savanyuviz például, melyet Léván öt krajcárért vesztegetnek, Budapesten 25—30 krajcár, de az elegánsabb vendéglőkben még jóval drágább.

A tavasz gyorsan ránk köszöntött. Minden zöldül, fejlődik a város környékén. Más években a városiglet még disztelen, lombtalan fákat mutat, amikor a május elsejei munkásünnepránk köszönt; ez idén tele van zöld fákkal, virágpompában díszlő bokrokkal. Mindenki siet ki a zöldre, amikor szabad ideje van. A városhoz közelebb fekvő kiránduló helyeken katonai zenekarok csinadrattázva szórakoztatják a jó levegőre vágó városi népet, amely őszinte tapsal adja jelét elismerésének és elismerésének utját nem állja meg a cigánytól elmaradhatatlan tányérozás sem.

Itt van az az idő, amikor kezdjük a falusiakat irigyleni. Nagyok aktuális téma lett a nyaralás, annyi családnak réme. Még ki se lábaltak a farsang okozta deficitből, — már itt a májki bugyelláris-koppasztó: a nyaralás! —

Különfélék.

Városi képviselők. Léva r. t. városi képviselő-testületének 1904. évi érvényes névjegyzékét a képviselő-testületi tagok névsora a szavazati joggal bíró tisztviselőknél kívül a következők: Amstetter Imre, Balla Péter, Bartos István (szűs), Báthly László, Belcsák László, Bányi Endre, Behula József, Berger Adolf, Blum Samu, özv. Boleman Edéné képv. Suhajda János, Borcsányi Béla, Borcsányi Győző, Braun Gyula, Braumüller Sándor, Csáky György grófné, Csernák Izidor, Dalkó Lajos, Dukesz Lipót, Engel József, Friedmann Samu, Dr. Frommer Ignác, Féja, Kálmán, Fornay István, Frommer Ignác, ifj. Galambos István, Gimessy János, Grotte Vilmos, Hlavács József, Holló Sándor, Huberth Vilmos, Hrasko Károly, özv. Jozsefcsek Károlyné, (képv. Jozsefcsek Károly által), Juhász István, Dr. Karafiáth Marius, Kern Albert, Dr. Kersék János, Knapik Miklós, ifj. Kocsi József, Kocsi István, Klain Ödön, Kovácsik Samu, Krisztyán Károly, Lakner László, Leidenfrost Tivadar, Lévai takarékpénztár (képvisele Mercader Alajos által), Lévai takaré- és hitelintézet (képv. Schwarz György által), Levatic Gusztáv, Malonyay István, Medvecky Sándor, özv. Mészáros Józsefné (képv. Jozsefcsek Géza), Dr. Novotny Imre, Németh Sándor, Nyitrai Ferenc, Ondrejkoics Adolf, Ördög Lajos, Presztolánszky Béla, Repický János, Raitman Ignác, Rác József, Schubert Pál, Stugel József, Svarba József, Szabó Sándor, vendéglős, Szabó Lajos nyug. képv. igazgató, Szauer Izidor és Mór (képv. Szauer Mór), Szemerédi Lajos, Takács József, Tokody Imre, Ev. ref. egyház (képv. Birtha József), Tóth István vendéglős, Tuiaassy József, Váczy Jónás, Weisz Benő, Weisz Ignác utóda (képv. dr. Weisz Zsigmond által), Weisz Mór, Weisz Samu; Weisz Salamon, Dr. Weinberger Adolf.

A lévai állami tisztviselők egyesületének választmánya f. évi április hó 28-án tartott ülésében elhatározta, hogy az egyesület helyisége egyelőre a központi kávéház külső termében lesz.

Zsinati vizsga. Esztergomban f. 20-án tartották meg a zsinati vizsgát, melyen J. a. r. b. e. k. József aranyosmaróti, J. u. r. i. g. János volt lévai segédlelkészek is jó sikerrel képesítettek.

Lelekészválasztás. Buocz Sándor kékelői plébánost Körmezbánya városa mint kegyur jánoshgyi plébánosnak választotta meg.

Házasság. P. a. p. Gyula m. kir. államvasúti mérnök ma tartja esküvőjét Budapesten Neumann Rudolfin kisaszszonnyal.

Sorozás Bars vármegyében. Az 1903. évi eső ujoncokat a múlt hóban sorozták, nyomban utána megejtik az 1904. évi is az ujoncokat. Simonyi Béla alispán most adta ki a sorozó bizottságok utazási és működési tervét, mely szerint a sorozás a következőleg fog végre menni. Garamszentkereszt 1904. június 15, 16, 17, 18, elnök Székely György erdőmester orvos dr. Gaspárec Béla jár. orvos, Ujbányán 1904. június 13, dr. Balogh Béla ügyvéd, dr. Horváth József v. orvos, Léván a járásra 1904. június 6, 7, 8, 9, 10, Mailáth István főjegyző, dr. Karafiáth Marius jár. orvos, Léván a városra 1904. június 11, Mailáth István főjegyző, dr. Medvecki Károly v. orvos, Oszlányban 1904. június 6, 7, elnök Simonyi Béla alispán, orvos dr. Hladny János jár. orvos, Aranyosmaróton 1904. június 9, 10, 11, elnök Simonyi Béla alispán orvos dr. Benkő Lajos főorvos, Verebélyen 1904. június 13, 14, 15, elnök Simonyi Béla alispán, orvos dr. Oravetz Kálmán jár. orvos, Körmezbányán 1904. június 20, elnök Schindler József, orvos dr. Langfelder Adolf v. orvos. Az itt közölt sorozási napok a m. kir. honvédelmi miniszternek jóváhagyásától függetlenül.

A lévai kath. legényegylet ma egy hete tartott közgyűlésében elnökké Jónás Imre lévai róm. kath. segédlelkész választotta meg. Sipos Antal esztergomi hittanárt, az egyesület volt elnökét pedig öt évi áldásos működésének elismerésül tiszteletbeli tagjává választotta meg. A diszokmányt 5 tagú bizottság fogja átadni Esztergomban.

Gyászír. Huszthy Illésné Pomothy Etelka, Huszthy Béla főbirtokos édes anyja, mint részvétele értesülésként, április hó 26-án 65 éves korában Semberen elhunyt. Temetése a rokonság s nagy közönség részvételével május 27-én ment végbe. Gyászoló családjára a szeretett édes anyja elhunytát a következő gyászjelentésben tudatja: Alulírottak mély fájdalommal jelentik, hogy a legjobb anya, nagyanya, testvér és rokon özv. razinyai Huszthy Illésné szül. unahényi Pomothy Etelka asszony, hosszas szenvedés után, életének 65. évében az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak hült teteme f. hó 27-én délután 3 órakor fog a semberi temetőben az ev. ref. szertartás szerint örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Semberen, 1904. évi április hó 25-én. Béke hámaira! Huszthy Béla fia, Huszthy Béláné szül. Bornemisza Ilona menyee, Csesznok Józsefné szül. Pomothy Ilona nővére, Hajdú Margit, Hajdú Zoltán, Hajdú Jenő, Huszthy Editke, Huszthy Ilonka unokái, Csesznok József sógora.

Erdei vasút építése. A fatermek vizszállításánál minőségükkel, így tehát értékükkel veszítenek, továbbá szárazság, vagy árviszes esetén semmiféle biztosíték nincsen, hogy a birtokos esetleg elvállalt kötelezettségének megfelelni képes, minélfogva mindezen hátrányok megszüntetése céljából a kincstár erdei vasutak építésére 3.150.000 koronát vett fel a beruházási javaslatba. Öt nagy kiterjedésű erdei pályát építenek, melyek közül egy Bars megyében készül. A zsarnócai kerületben építendő zsarnóca-prohóckai vasut: végül 22 km. hosszban, a garsmberzenc-lévai h. é. vasut Zsarnóca állomásától kiindulva Zsarnóca község és Zsarnócaokohó, Felsőlápor, Gyertyánfa telepek mellett haladna el és a Prohócka nevű fővölgy középrészében a gyertyánfai vízi fűrézzen felül mintegy 6 kmnyi távolságban végződne. Az építési költségek mintegy 54.000 koronára tehetőek.

Méhészeti tanfolyam. A földm. miniszter a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati, továbbá a méhkaptárak és a méhészeti segédesszüközök házilag való elkészítése ismereteink elsajátítására a gödöllői m. kir. méhészeti gazdaságban általános pályázatot hirdet a következő beosztás mellett: május 1-21-ig és május 25-étől június 14-ig földm. kisgazdák, június 18-30-ig lelkészek, július 1-21-ig és július 21-étől aug. 13-ig néptanítók, aug. 17-31-ig nők, végre szeptember 3-16-ig és szeptember 17-30-ig erdőőrök számára. Mindegyik tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtanul részesülnek és az utazási költség is megtérítetik. A kérvények bélyegezve és az előjáróságok ajánlásával ellátva a tanfolyam kezdete előtt 20 nappal adandók be a földm. miniszterhez.

Jó példa. Nyitrai János dobókészítő tanító f. évi április 27-én szerezte meg a kisszebeni gyümölcsészeti tanfolyam jelesre képesített bizonyítványát, mely törekvése csak ujalogás dicsőretére válik.

Kamarai gyűlés. A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara folyó évi április hó 20-án Flittner Károly elnöke alatt. A napirend fontosabb tárgyak voltak: Balassagyarmat nagyközség helyi pénzszerzési tarifája, mely u. a. b. b. szövegezésében észrevétel nélkül elfogadtatott; ugyanazon község és Breznóbánya város vásárrendtartási szabályzata és Vámosmikola község helyi pénzszerzési tarifája kisebb módosításokkal jóváhagyásra ajánlottak és Barsvármegye vásárrendtartási szabályrendelete, mely észrevétel nélkül fogadtatott. Ajánlatba hozta a közgyűlés a kereskedelmi miniszternek Besztercebányán, Balassagyarmaton és Selmecbányán ingyenes női szabásmunka tanfolyamok rendezését. — A vegyes kereskedők és szatócsok kenyérsütési és árusítási jogosítványa körül tapasztalt vizsgálások tekintetében panaszok merültek fel, ezek megvizsgálását és ennek eredményeképp felterjesztés intézését határozta el a közgyűlés. A szegedi társkamara több új vasúti díjzárás ellen felmerült kifogást tárgyaló feliratát pártolni határozta, ugyancsak az Örmegnek és Ausztria és Magyarország közötti cukorforgalom szabályozása tárgyában előterjesztett törvényjavaslat elleni felterjesztését is. A folyó év szeptember havában Losoncon megtartandó terménykiállítás rendezésében a kamara közreműködni hajlandó. — A vasárnapi munka szüntetés ügyében kiadott miniszteri rendelet ellen számos panasz merül fel, a kamara a fenforogó kívánalmak tekintetében részletes tájékoztatót szerzett. — A közgyűlés a 10 órai záróra mellett foglalt állást, ellenben elfogadta azt az indítványt, hogy a pékipárnál a munkások már hétfő éjféli 1 órakor legyenek kezdek; a bőr és textil ipárnál a halaszthatlan napi teendők egész nap végezhetők, az ipari üzletek irodái helyiségeiben a halaszthatlan teendők délelőtt 10 óráig végezhetők; a dohánytözsdek közül csak tisztán dohánytermékek elárusításával foglalkozók vasárnap délután nyitva tarthatók; az összes iparágakra vonatkozólag megengedessék, hogy valamely országos vásárt megelőző vasárnapon, amennyiben a vásáron részt venni akaró iparosnak már vasárnap kell indulnia, az összes előkészítő munkák, mint csomagolás, rakodás stb. elvégezhetők legyenek; végül figyelmébe ajánlja a közgyűlés a miniszternek annak megfontolását, hogy a vasárnapi munkaszünetet közérkölcseiségi szempontból nem-e kellene a korcsmákra, kivált pedig a pálnka vételekre is kiterjeszten. — Tudomásul vétetett a székházépítő bizottság jelentése, mely szerint a székház tervei és költségvetése a miniszter által jóváhagyattak s ennek alapján az építési munkákra az árlejtés kiharított. A kamara és a nyugdíjalap 1903. évi zárszámadásai megvizsgálatán, rendben találtattak s a pénztárnoknak a felmentvény megadott. A kamara bevételétől 29159 kor. 05 f., kiadása 27741 kor. 37 f., vagyona pedig 55874 kor. 96 fillér. A nyugdíjalap vagyona pedig kitesz 42946 korona 35 fillért.

A Kalvin-tér rendezése céljából Bódogh Lajos Léva város polgármestere a tegnapi tartott árverésen megvette az Androvics-féle házat, amelyet le fognak bontani s így a városház utca a Galamb-utcaival egy vonalba fog jutni.

Északmagyarországi színikerület. Az északmagyarországi színikerület a napokban tartotta közgyűlését dr. Neogrady

Lajos szepesvármegyei főjegyző és Gróf Festetich Andor országos színészeti felügyelő kettős elnöke mellett, melyen Lócsa, Igó, Kézsmárk, Szepesváralja, Liptószentmiklós, Rózsahely és Trencsén városok kiküldöttei is résztvettek. A közgyűlésen megállapították a kerület új beosztását, mely szerint Trencsén, Alsókubin, Aranyosmaróth, Léva, Breznóbánya, és Körmezbánya kiválnak a kerületből. A közgyűlés Halma y Imre jelenlegi igazgatóval a szerződést 1905. évi virágvasárnapig megújította és ezzel kapcsolatban meghatározta a játékos- és időrendjét az állomáshelyek kijelölésével.

Vívó tanfolyam. Kónyai K y s s Albert vívómester; mint értesülünk, f. évi május hó 1-től Léván egy tanfolyamot nyit rendszeres kard és vitör vívásban olasz és belga módszer szerint.

A mulatság vége. E hó 27-én d. u. 5 óra tájban véres verekedés volt a „Lovas” féle vendéglőben. Az eset egy történet, hogy Németh János nagysáori és Bíró Lajos nemesorszi lakosok egy liter bort kértek a javából, melynek elfogyasztása után mindketten elakartak illani a nélkül, hogy a bor árát megfizették volna, Lovasné azonban magának elégtételt szerzendő Németh János hóna alól kihuzott egy új posztónadrágot, mire Németh nagy káromkodásba tört ki és fenyegetőzött. Látna ezt Bíró Lajos, az egy liter bort kifizette, kabátját azonban nyomban levette magáról, s verekedni akart, ekkor lépett be Szabó Lajos tehénpásztor két bojtárjával, kiknek 3 dt. pálnkát rendelt s ezt anélkül, hogy Némethnek valamit szólott volna, rögtön torokfogta s kényszerítette őt, hogy nadrágját Lovasnétól vegye vissza. Szabó Lajos szorult helyzetét látva, Némethet és Bíróát az utcára dobta, ezután dulakodni kezdtek. Buda y József kocsis látva, hogy szorult letaparték, annak védelmére kelt, ekkor Németh János Budait mellen szurta, ezt látva Szabó Lajos bojtárja, Parák József, egy kapát fogott s Bíró Lajos fejére ütött. A verekedés színhelyéről Bíró Lajost és Budai Józsefet a kórházba szállították, Németh János pedig mielőtt még letartóztatható lett volna, megszökött.

Országos vásárok. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Korponán az országos vásárok f. é. június 24-én és 27-én, augusztus 22-én, szeptember 23-án és 26-án és október 21-én és 24-én tarthatóak meg.

Pocsolyába fult Ujbarson e hó 25-én egy Hrnicsár Mária nevű kisleány, ki valójában a szülői gondatlanságnak áldozata lett. Az anyja a kisgyermekét libákkal küldte ki a közönségi mocsárba s ott felügyelet nélkül hagyta. Nem tudni, hogyan, a kisleány a mocsárba esett. Ugy találták meg a holttestét. A bíróság megindította a vizsgálatot.

Lóvásár Kassán. Az Abauj-Tornamégyei Gazdasági Egyesület május 25-én a kassai falkavadász-társulat tavaszi lövészénél egyidőben használati és tenyész lóvásárt rendez. A vásár igen látogatottnak ígérkezik, mert Felső-Magyarország régi idők óta nagy hiányát érzik ezeknek a rendszeres lóvásároknak. A galiciai és orosz-sziláziai lókereskedők igen érdeklődnek a lóvásár iránt. Eddig 100 darab 3 évesnél idősebb nyers csikó és behajtott ló van bejelentve. A vásáron az egyesület 1000 korona díjat is ki fog osztani. Bejelentési határidő május 15. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál az egyesület titkári hivatala.

Az osztálysorsjáték játékterve. A m. kir. szab. osztálysorsjáték hivatalos játéktervét, a melyből az világlik ki, hogy összesen száztizezer sorsjegy közt 14,459,000 koronát sorsolnak ki, a nagyközönség bizonyára ismeri. Tudja ugyan róla azt, hogy a világ valamennyi osztálysorsjáték-terve között a legjobb, de mégis csupán csak nagy számsort lát benne. Hanem az élet elevenességét vitték a sorsjátékba azok az adatok, a melyeket nem rég egyes főnyeremények nyörőiről megtudnunk sikerült s a melyeket akkor közöltünk is. Egész sok ember: iparos, hivatalnok, kereskedő, gazda, önálló és alkalmazott vonult el előttünk, a kik hol egy-egy nyolcad, hol egy-egy negyed sorsjeggyel vagyonra tettek szert. Ők az eleven bizonyítékai és hirdeti annak, hogy a m. kir. szab. osztálysorsjáték játékterve megfelel világszerte elterjedt kitérő híreinek.

Iparunk fejlődése. A hazai ipar tért foglal minden oldalán. Iparágak, melyeket csak hirből ismertünk azelőtt, ma már nagy tökélyre vergődtek nálunk is. Ilyen a kelme és szőrmevestés és vegyi tisztítás. Azelőtt csak külföldön léteztek ily gyártelepek. Így Berlinben egy Spindler nevű kelmefestő gyár több ezer munkást foglalkoztat állandóan. Nálunk a KOVALD PÉTER és FIA cég honosította meg ezen iparágat és tette széles körökben ismertté. Három évtized előtt alapította szerény kis műhelyét és ma egy nagy 3 emeletes gyár hirdeti a cég nagyságát. A munkások százai találnak itt kenyeret. A gyár a legjobb technikai vívmányokat vette segítségül berendezkedésére, megfelel tehát minden igénynek. Uri és női ruhák, kelmék, butorszővetek, függönyök, szőrmék, fehérneműk és ágytollak tisztítatnak itt. Ugyancsak nagy tökélyre vitte a gyár a selyem-, kelme-, és szőrmevestést. Ruhák, öltönyök egészben és fejteve fejte-

nek, úgy szintén végáruk, függönyök és csipkeneműk is.

Rég óhajtott kívánalomnak tesz eleget a gyár, mikor az egész országban képviselőket létesít és alkalmat ad arra, hogy a megrendelő közvetlenül is előadhassa kívánalmait. Megyénkben eddig Aranyosmaróton Danzig Mór, Léván Weisz Samu és fia és Verebélyen Danzig Salamon cég van megbízva a képviselővel. A megrendelések itt épp oly árban vértnek föl, mintha közvetlenül a gyárban történtek volna és amellett a fél megtakarítja a csomagolás költségeit és az arva járó fáradságot.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.
1904. évi április hó 14-től 1904. május hó 1-ig.
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kazár Mihály Havran Erzs.	fiu	József
Havetta Mátyás Drozgyik M.	fiu	Gáspár
Zacska Mária	fiu	György
Budavary Ferenc Ulrich L.	leány	Margit Vilma
Madarász Jónás, Varannai E.	fiu	Béla
Jánossy Béla Turcsan Gizella	fiu	Béla József
Cucor Sándor Hubert Julianna	fiu	Rezső
Hopfer Nándor Hajdu Teréz	fiu	János

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Bálint Sándorné Hugiunka Mária Trpiska András	61	tüdő ob
özv. Gubik Józsefné Jancsika Mária Pleva Mihály	48	májuszugor
	52	gyomorrrák
	10 hónap	tüdőgyulladás

Lévai piacziárak.
Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mászánként 14 kor. 60 fill. 15 kor. 20 fill. Kétszeres 12 kor. 20 fill. 12 kor. 60 fill. — Rezs 12 kor 40 fill. 12 kor. 80 fill — Arpa 12 kor. — fill. 12 kor. 60 fill Zab 11 kor. 20 fill. 12 kor. 60 fill. — Kuko rizsa 11 kor. 20 fill kor. 11 60 fill. Bab 11kor. 20fill. 11kor. 60 fill. — Lenuse 16 kor. 20fill. 16 kor. 60 fill. — Köles 9 kor. 20 fill. 9 kor. 80 fill.

Vetőmagvak 50 kilónként Budapesten. Lóheremag 54—60 korona Luczernamag 55—60 korona, Impregnált Répa mag 36—44kor. Répamag 25—35 kor. Múharag 7—7½ kor. Baltaczim 12½—13½ — kor. Bükköny 6½ 7 kor. Vöröshere 58-62 kor. Fehérhere — Komoczi fűmag — — Thimothems — — kor. Nem impregnált 25—35 kor.

Nyilttér.
Uj elsőrangú
Irodápek üzemeltetését folytatni jutányosan kaphatók. Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jelleggel e lapra hivatkozással MOSSE RUDOLPHOZ, Budapest Fereneczek tere intézendők.

Iroda áthelyezés!
Tisztelettel értesitem az érdekelteket, hogy

műszaki irodámat
f. évi május hó 1-től Kossuth-utca 24-ik szám Szilassy-féle házba helyeztem át.
Léva, 1904. április hó 30.
Köves Lázár
okl. mérnök.

Eladó ház.
Kossuth-téren egy földszintes ház szabad kézből eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Székely kukorica
I. ms.
circa 40 mm. kapható a bars-csekei plébánosnál métermászánként 14 K.

K á v é.

New-Cuba kávé	1 kg. frt. kr.
Jamaikai legfinomabb	1.60
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	2.— 2.20
Mocca legfinomabb	2.20
Arany Jáva legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.— 1.20
Örlöt kávé	1.—

Kapható:
Kern Testvéreknel, Léván.

Bars- és Hont megyéket érdeklő vasuti új menetrend 1904. május 1-től.

G-Berzence—Léva. Léva—Csata—Párkány-Nána.				Párkány-Nána—Csata—Léva. Léva—Gr-Berzence.				B-Gyarmat—Párkány-Nána és vissza.				Érsekújvár—Kis-Tapolcsány és vissza.			
Gr-Berzence ind.	545	12 ³⁰	609	Budapest ind.	215gy.	1030 sz.	720gy.	B-Gyarmat ind.	305	815	227	Érsekújvár ind.	440	1250	350
Jálna . . .	551	12 ³⁸	608	Bécs . . .	940 sz.	1055 sz.	620 sz.	Dejtár . . .	334	839	252	N-Surány . . .	501	111	410
Saskó-Váralja	*600	12 ⁴⁹	619	Párkány-Nána ind.	418	535	855	Ipoly Vecze	*350	*855	*309	Nagy-Surány ind.	510	116	415
Gr-Szt-Kereszt	607	1 ⁰⁶	641	Kühid-Gyarmath	435	552	912	Drégely-Palánk	406	910	323	Zsitva-Födémes	524	130	427
Geletnek-Szklénó	624	1 ²⁶	704	Kéménd . . .	450	607	927	Ipolyság . . .	425	928	342	Mánya . . .	542	148	441
Szénásfalu-Vichnye	630	1 ³⁴	715	Bény . . .	502	619	939	Ipolyság . . .	437	936	350	Vajk . . .	603	269	458
Zsarnóca	649	2 ⁰⁰	747	Csata . . .	515	631	951	Visk . . .	502	957	412	Verebély . . .	628	233	518
Zsarnóca-Fürészta.	*654	*205	*752	Csata . . .	538	639	1001	Szakállós . . .	*322	1016	432	Zsitva-Ujfalu . . .	641	246	529
Garamrét	700	2 ¹²	759	Oroszka . . .	546	647	1009	Bél . . .	*532	1027	445	Taszár . . .	705	308	545
Rudnó	710	2 ²⁸	820	Garam-Damásd	556	657	1019	Ipoly-Pásztó . . .	547	1043	502	Aranyos-Maróth	724	327	558
Ujbánya . . .	716	2 ⁴⁰	843	Zseliz . . .	608	709	1032	Zalaba . . .	604	1100	519	Kis-Tapolcsány	736	339	608
Bars-Berzence 6. órh.	724	3 ⁰⁰	853	Nagy-Salló . . .	636	736	1100	Csata . . .	617	1113	532				
Gr-Szt-Benedek	745	3 ¹¹	*916	Alsó Várad . . .	653	753	1117	Csata . . .	656	1118	548				
Kovácsi . . .	755	3 ²²	927	Nagy-Szece . . .	700	800	1124	Párkány-Nána	749	1212	705				
Nagy-Koszmály	804	3 ³⁶	943	Léva . . .	710	810	1134								
Léva . . .	819	3 ⁵³	1009	Léva . . .	725	820	1200								
Nagy-Szece . . .	940	4 ¹⁴	505	Nagy-Koszmály	749	838	1222								
Alsó-Várad . . .	948	4 ²⁵	523	Kovácsi . . .	759	846	1232								
Nagy-Salló . . .	1010	4 ⁴⁷	546	Gr-Szt-Benedek	819	904	1253								
Zeliz . . .	1033	5 ⁰⁸	608	Bars-Berzence 6. órh	*8 0	*9 10	*1 06								
Garam-Damásd	1045	5 ²⁰	620	Ujbánya . . .	854	925	126								
Oroszka . . .	1055	5 ³⁰	631	Rudnó . . .	905	930	133								
Csata . . .	1102	5 ³⁷	638	Garamrét . . .	917	941	145								
" . . .	1118	5 ⁵⁷	656	Zsarnóca-Fürészta.	926	947*	154								
Bény . . .	1131	6 ¹⁴	709	Zsarnóca . . .	954	1000	209								
Kéménd . . .	1142	6 ²⁹	720	Geletnek-Szklénó	1012	1013	228								
Kühid-Gyarmath	1155	6 ⁴⁶	733	Szénásfalu Vihnye	1024	1019	235								
Párkány-Nána érk.	1212	7 ⁰⁵	749	Garam-Szt-Kereszt	1108	1037	301								
Budapest felé . ind.	1237 gy.	825 gy.	827 gy.	Saskó-Váralja	1118	1044*	310								
" . . .	344 sz.		840 sz.	Jálna . . .	1129	1053	320								
" . . .	150 gy.	945 gy.	940 gy.	Gr-Berzence . . .	1137	1100	328								
" . . .	555 sz.	1130	1105 sz.												
Bécs felé . . .	259 gy.	1209 sz.	838 gy.												
" . . .			1140 sz.												
" . . .	630 gy.	632 sz.	1209 gy.												
" . . .			555 sz.												

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
 gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
 *jelzettek feltételes megállás.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvező főuradának a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereseménnyel többet fizettünk nagyra becsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereseményt és pedig:
a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 kor. főnyereseményt a 74366. sz. sorsj.-re	a 80.000 kor. főnyereseményt a 83061 sz.sorsj.-re
a 100.000 " " az 52525. " "	a 70.000 " " a 81161 " "
a 100.000 " " a 94780 " "	a 70.000 " " az 5498 " "
a 90.000 " " a 109780 " "	a 60.000 " " az 51613 " "
a 90.000 " " a 83610 " "	a 60.000 " " a 76347 " "
a 90.000 " " a 92787. " "	a 50.000 " " a 4036 " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereseményt

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ leghílydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő m. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000,
 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervezési árai:
 1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3. —
 1/2 " " 3. " " 6. —; 1/1 " " 6. " " 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel, vagy az összeg előzetes bektüldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díj alanyl. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi május hó 17-ig

bizalommal hozzáruk bektüldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz.

Török A. és Társa

bankháza Budapest.

HAZÁNK LEGNAGYOBB OSZTÁLYSORSJÁTEK-ÜZLETE.

Főuradánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.
 II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Gyár: Nyerges-Ujfalu (Esztergom m.) Sürgőnyezim: Eternit Budapest.

ETERNIT-PALA

Azbeszt-cement-pala

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos Budapest,
 VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsiromány. —
 Kérjen ismertetést.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügy-miniszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIV. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főuradónak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály húzása **1904. május hó 17. és 18-án** tartatik meg A húzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca) felől. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1904. évi április hó 24-én.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
 Tolnay. Hazay.

Kiadó üzlethelyiség.

Hirdetmény.

A **zsarnócai népbank** igazgatósága 1904. évi augusztus hó elsejétől számitandó 6 évre

— haszonbérbe adja —

az ezen pénzügyintézet tulajdonához tartozó és az élénk forgalmu Zsarnóca község piac terének legszebb helyén fekvő házban a földszinten levő

— egy üzlet helyiséget, —
 a mellette levő 2 szobával és az emeleten 3 szoba,
konyha és éléskamarából álló lakással, valamint
 — egy pince, faszin, sertés- és tyukóllal. —

A 200 korona bánatpénzzel ellátott levélbeli ajánlatok június 15-ig az alulirt igazgatósághoz intézendők.

Zsarnócan. 1904. évi április hó 21-én.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Az aranyosmaróthi izr. hitközség rituális fürdőjének a hozzátartozó lakásnak haszonélvezete

f. é. május 15-én d. u. 2 órakor

az aranyosmaróthi izr. hitközség tanácsstermében megejtendő árlejtés után az 1904. év július hó 1-től 1907. év június 30-ig terjedő időre **bérbe fog adatni.**

Bérelni szándékozók sziveskedjenek zártajánlataikat ötven korona bánatpénz csatolása mellett f. évi május hó 14-ig az alólírothoz juttatni.

A hitközség képviselő testületnek jogában álland a bérletet tetszése szerint még a legkevesebbet ígérőnek is átengedni.

Aranyosmaróth, 1904. április 21.

Pető Albert

hitközségi elnök.